.xvi.q.vi. de lapſis. ꝯte. id ē ſi ceſſauerit iudicium q: morte preuen
Nunc aūt ceſſan- tus eſt. et ſic nõ obſtat. s. e. l. ꝓx. quidam tñ
intellexerūt qđ hic dr̄ cū vere factus eſſet monachus. ꝓximam
legem intelligunt cum adhuc eſt in probatione.
Non liceat. ingratitudinis. ecce ꝙ ingratitudo aboletur p ingreſ-
ſum monaſterij. ſimiliter irregularitas. vt. lvi. di. c. i. cum enim
alias monach9 ſit pfectus nõ requiritur in eo omnimoda regularitas. vt. xvi. q. i. legi monachat9 enim omnem maculam abſtergit. in auten. de mo. i ꝑn. ar. tñē ꝙ non tollaẗ irregularitas. lv. di. ꝑſcis. i. q. vij. c. ij. Q. i.
Quod itra ãnos. aut eſt adultus qui intrat monaſterium aut impubes. ſi adultus et ſponte itrat exire non poterit. vt ӡ. e. q. i. puelle. et q. ij. c. i. et ij. ſi inuitus intrat exire poteſt. vt ӡ. e. q. i. ſicut. niſi ꝓpter aliquam culpam inuitus intret. vt. l. di. ſi ille. et. xxi. q. ij. placuit. ſi impubes itrat aut ab alio ponitur in monaſterio aut p ſe intrat. ſi ab alio ponitur in monaſterio et ipſe non cõſentit poteſt egredi qñ voluerit. vt ӡ. e. q. puelle. et q. iij. preſens. Si vero ɔſentit cum ab alio ponitur i monaſterio tenet licet ɔſẽſus ille q̃ ſit ante annos diſcretionis non teneat inde tñ exire non p̄t ꝑuſquã veniat ad legitimã etatez adiſtar carnalis mr̄imonij. vt ex̄ đ deſpõ. impub. de illis. et ӡ. e. q. illđ. ſed ꝙ cito puenerit ad pfectã etatem p̄t egredi. vt ӡ. e. q. iij. pñs. ⁊ extra đ regula. cū ſimus. licet q̄dã dixerūt q̄ i impubere ſufficiat ſola parentis oblatio ad h̄ vt mõachus ſit. ar. eius qđ ē extra de regul'. c. ſignificatum. ⁊ ӡ. e. c. ij et. iij. ſed ɔ̄t eos ē expſſe. ex̄ de regula. c. cū virũ. ⁊ cū ſimus. ſi vero impubes ꝓpa auctoritate itrat p̄t

portõnẽ pcipiant reliqua ſubſtãtia monaſterio ɔpetente. ¶ In autentico de mõachis ɔſtitutõe. v. i colla tõe. i.

Nunc aūt cū monachus factus eſſet hocipſo res ſuas omẽs obtuliſſe videatur ſi p̄us teſtatus non ſit. Exinde iuditio ei9 ceſſante lege diſponitur vt ſi liberos habet i quos aut nichil aut minus legitima portõe quoquo modo donãdi titulo ɔtulerit eatenus ſubſtãtie mõaſterio deſtinate detrahatur. ne quid cõtingat circa liberos iniquum. ¶ Item ex nouella.

Non liceat pentib9 liberos vel liberis pentes ab hereditate ſua repellẽ monachos factos. quamuis dũ laici fuerãt i cauſaz igratitudinis inciderint. ¶ Item.

Non licet parentib9 liberos ſuos ad ſolitariã vitã tranſeuntes abſtrahere de monaſterio

Incipit cauſa viceſima.

Duo puericie annos agentes a pentib9 mõaſterio t̃diti ſunt. vn9 iuit9 alter ſpõtane9 cucullã induūt. ad ãnos pubertatis venientes inuit9 ad ſecularem militiam redit. ſpontaneus monaſterium diſtrictius petit. ¶ Hic primum queritur. ſi in puericie traditi annis cogantur religionis ꝓpoſitũ tenẽ. ¶ Secũdo ſi p̄ter volũtatẽ pentũ tonſurã vel religionis veſtem quis in puericia accepit an poſſit ſibi detrahi an nõ. ¶ Tertio q̃ p̄ter volũtatẽ ꝓpriã cucullã induerit an cogatur eã retinẽ an nõ. ¶ Quarto ſi ab vno monaſterio in aliud diſtricti9 liceat alicui trãſire.

extrahi a patre vel tutore. vt ӡ. q. ij. puella. hoc tñ ſcias ꝙ ḃm. h. ſi doli capax ē ingreſſus monaſteriũ ſiue p ſe ſiue p auctatẽ pris dũmodo ñ fuerit coact9 animodo nõ p̄t exire licet nõ puenerit ad annos pubertatis. q: cum doli capaces ſe pñt obligare diabolo. vt ex̄ de delic. pu. c. pueris. multo fortius deo. Itẽ cum in mr̄imonio carnali malicia ſupplet etatẽ. vt ex̄ đ deſpon. ipu. đ ill'. g̃ et i ſpũali. greg̃. refert i dialogo de q̄daz puero nouẽnij q̃ nutricẽ ſuã ǧuidauit. alij dicũt ꝙ nemo obligatur voto ante legitimã etatem. nec ē ſil'e đ mr̄imonio carnali. q: ibi obligaẗ tñ homi et illud vinculum diſſoluitur ſaltez mõte. ſed vinculũ ſpũale morte non diſſoluitur. ar. xx. xij. q. vij. licite. ſ; hodie p̄ualet opinio. h. vt ex̄ de regula. poſtulaſti. Io. ſ; certe pticula q̃ h̄ dicebat ē ſubtracta. barth.
Firma cepit. nõ itelligas cũ cepit attingẽ. xiiij. annũ maſcul9. vel femina. xij annuz. ſed cũ iam ē in fine. xiiij. anni vel duodecimi.
Addidiſtis. h̄ tria capitula itelligas đ illis q̃ poſt adultaz etatẽ ɔſenſũ accomodauerit ſ;. h. i telligit de doli capacibus.
f ¶ Mater. vidẽ g̃ ꝙ poſſit mater tradẽ filiũ ſuũ religioni. vt. ӡ. e. q. cũq;. ꝙ ñ vidẽ cũ nõ habet ip̄m i poteſtate. vt inſti. đ adopẽ. ſ. femine. legas g̃ vel ꝓ et.
g ¶ Infãtie. id ē puericie.
h ¶ Pubtatis. s. xxviij. di. de hijs. ɔ̄t. ſ; loq̄t đ ſeclã
i ¶ Deuitarib9. ex iſtis. c. ſumũt q̄dã ſciſma erroris ſui ⁊ dicunt ſufficẽ ſolã oblatõz pris ad h̄ vt q̄s mõachus ſiat. vt ex̄ de reg̃. ſignificatũ. et. c. ad h̄. ſ; eis obuiat ӡ. e. illud. ⁊ ex̄. e. cum ſim9. ſ; itelligas iſta. c. qñ i adulta etate ɔſẽſerũt. et ſic iterp̄taẗ ea clemens. ex̄. e. cũ virum.
Mona chũ. deuotõ et filij ſpontanea pfeſſio ſupple
¶ pfeſſio. p ſe.
Quicũq;. obtulit. ſola

Quod intra annos puericie traditi cū adulti fuerint liberũ habeant arbitriũ manẽdi vel diſcedẽdi ꝓbatur auctoritate octaue ſinodi in qua ſic ſtatutũ ē. Virginitatis pfeſſio quo tpe firma eſſe icipiat

Firma aūt tũc erit pfeſſio ꝟginitatis ex quo adulta iam etas eſſe ceperit et que ſolet apta nupcijs deputari ac pfecta. ¶ Si virginitatis pfeſſio tunc eſſe firma incipit cum etas cepit eſſe adulta et religionis pfeſſio. tũc demũ deb; eſſe firma cũ ad adultã etatẽ puentũ fuerit. ſed hic de illa profeſſione agitur que in annis puericie ꝓprio arbitrio deo offertur quam nõ ɔfir mat pentũ conſenſus. Ceterum q̃ a pentib9 deo offertur pfeſſio inuiolatam ſuari oportet. ¶ Vnde ſcribit greg̃. ad auguſtinũ angloꝝ epm. Nõ licet de mõaſterio egredi quẽ pr̄ vel mater infra annos infantie ibi fecerit

Addidiſtis adhuc ordinari ꝙ ſi pater vel mater filiũ filiaz ve intra ſepta monaſterij in infãtie annis ſub regulari tradiderint diſciplina. vtrum liceat eis poſtꝙ ad pubertatis inoleuerint annos egredi et matrimonio copulari. hoc omnino deuitamus. q: nefas ē vt oblatis a parentib9 deo filijs voluptatis frena relaxẽtur. ¶ Itẽ ex ɔcilio toletano. iiij. Aut ꝓpria pfeſſio ã paterna deuotio mõchum facit

Monachũ ã paterna deuotio aut ꝓpria pfeſſio facit. quicq̄d horum fuerit alligatũ tenebit. ꝓinde hijs ad mũdũ reuerti intercludim9 aditũ. et omnes ad ſeculũ interdicimus regreſſus. ¶ Item iſidorus In monaſterio ꝑpetuo maneãt qui a parentibus ibi traditi fuerint.

Quicũq; a pentib9 ꝓprijs i monaſterio fuerit delegatus nouerit ſe ibi ꝑpetuo manſurũ. nã anna ſamuelẽ puerum ſuũ natũ et ablactatum deo pietate obtulit. qui ⁊ in miniſterio tẽpli quo a matre fuerat deputatus pmanſit ⁊ vbi ɔſtitut9 ē deſeruiuit. ¶ Ex regiſtro greg̃.

Quia autem in inſulis dura ē congregatio monachorum.

oblatio non ſuffeciſſet niſi ipſe poſtea ratum habuiſſet. ſed quare in baptiſmo cogitur ſeruare pactū pentū et non in voto. ſ͛o. q2 ibi recipit ſacramentū vnde illud cogit̄ ſuare. vt. xlv. di. de iudeis. Itē q2 in baptiſmo p̄t puer per aliū obligari. vt de 9. di. iiij. baptiſmi vicem.

Quem ꝓgenitores. cepit. ar. ꝙ p̄iudicatur alicui per factū ſicut p dēm. et qd̄ non refert an factis an dictis declaret quis volūtatem ſuā vt ex̄ de ap. dilecti. et. xxij q. v. cauete. ſic ex̄ de regu. vidua. ⁊. xxvij. di. q2 iter/ rogaſti.

Puelle. adul/ te. ſed ſm̄. h. doli capaces. clemens vid2 tn̄ intelligē hoc capitulum de adultis. ex̄ de regu. cum virum.

c Calcari. ſi. xx vij. q. i. c. ij. v. ſi enim.

Sicut. offēſionis. ꝓpter delictum enim cogitur quis intrare mōaſteriū. vt. xvi. q. vi. de lapſis. l2 di. ſi ille. et. lxxxi. di. dēm. et. c. ſi q̄s clericus. ⁊. xxxiij. q. ij. āmonere. et ſi certū tp̄s ei nō p̄figitur nūquid ꝑpetuo ibi manebit. vid2 ꝙ ſic. vt. lxxxi. di. ſi quis clericus. et ſeruus qui ſine p̄finitōne tempis ponitur i vinculis ꝑpetuo ibi eſſe videt̄. vt. C. de penis. fu9. ar. cōtra. ij. q. i. in primis.

Illud. vt. xv. vid2 ꝙ ꝙ habeat. xv. annū ꝓ deliberatōne an velit manere an recedere. nam ante nō potuit deliberare cum nec ante habuit diſcretionē. vid2 eni eccīa circūuenire homies ſi aliq̄s cogeret manē cum eis qui nūꝙ deliberauit. nam etiā i illicitis datur alicui dilatio mēſis. vt. i. q. i. conſtat. dec̄. tn̄ videt̄ eis dare triduū. ex̄. e. ad noſtram. vel ſaltem omūes īducie deberēt eis dari ad loquēdū cum amicis ⁊ oponendas ſarcinulas. vt. ff. ex quibꝫ ca. ma. ab hoſtibꝫ. ꝟ. vl. ecōtra vid2 ꝙ nichil tempis habebit nā cū canō cōparat contractum quo quis obligatur homini obligationi dine. vt

etiā pueros in eiſdē mōſterijs ante. xxviij. annoꝝ tpa ſuſcipi prohibem9. vel ſi qui ſunt tua eos expiētia auferat et in vrbē romanā traſmittat. hoc ⁊ in palmaria alijſq3 inſulis te per omnia volumus cuſtodire.

Item ex ꝯcilio triburienſi **Qui a ꝓgenitori bꝫ mōſterio traditus eſt**

Quem **de eo egredi non valet** progenitores ad mōſterium tradiderūt et in eccīa cepit canere et legere nec vxoꝛe3 ducere nec monaſteriū deſerere poterit. ſed ſi diſceſſerit reducat̄. ſi tōſurā dimiſerit rurſus tondeatur. ſi vxoꝛē vſurpauerit dimittere ꝯpellat̄. Ex penitētiali theodori.

Infās ꝓ infante p̄t dari in monaſterio quāuis aliter vocatus ſit tn̄ melius ē votū ſoluere. Similiter et pecora ſi neceſſe eſt equali precio ſunt redimenda. Ex hijs auctātibus colligitur ꝙ paterna profeſſio pueros tenet obligatos. nec licebit eis a ꝓpoſito diſcedere quod paterna deuotōne in puerilibus annis ſuſcepint.

Sed obicitur illud leonis pape. **Non liceat puellis nuptias eligere que ſpontanea voluntate virginitatis ſuſceperunt propoſitum.**

Puelle que nō pentum coacte impio ſed ſpōtaneo iuditō ꝟginitatis ꝓpoſitū atq3 habitū ſuſceperint. ſi poſtea nuptias elegerint p̄uaricantur. etiā ſi nondū eis ꝯſecratio acceſſit. cuius vtiq3 munere nō fraudarētur ſi i ꝓpoſito pmanerēt. ambigi vero nō p̄t crimen magnu3 admitti vbi et ꝓpoſitum deſeritur ⁊ ꝯſecratio violat̄. Nā ſi humana pacta nō p̄nt impune calcari quid de eis manebit q̄ corrupint federa diuini ſacramēti. Cū igitur i principio huius capituli dicatur puelle que nō coacte impio pētum. datur itelligi. ꝙ ſi coacte virginitatis habitū ſumpſerint ſine preuaricatione ip̄m deſerere p̄nt. S3 puella h̄ nubilis intelligitur cuius vt i ſubſequētibus monſtratur poſt. xij. annum liberū eſt arbitriū. nec in electōe ꝓpoſiti cogitur ſequi pentū impiū. Sic et illud intelligendū ē qd̄ ē ſtatutū in ſinodo habita ab eugenio papa.

Extra voluntatē ꝓpriā retruſi monaſterijs non retineantur.

Sicut qui monaſteria elegerīt a mōſterijs egredi nō pmittuntur. ita hij qui inuiti ſine iuſte offenſionis cauſa ſunt itromiſſi nō niſi volētes teneant̄. q2 qd̄ nō petūt non obſeruāt. Ideoq3 tales ꝯſiderādi ſunt magis peccata cōmittere ꝙ plangere. ſicut in decreto ſanctiſſimi leonis p̄pe manifeſtiſſime continetur. libro. vij. Item marcellus p̄pa.

Illud aūt ſtatuēdū eſſe cēſuim9 vt ſi i mioꝛi etate filij monaſterio oblati fuerit ⁊ ſacrā tōſurā vel velamia ſuſcepint. dignū q̄dē duxim9 vt. xv. anno a p̄latis moniti ⁊ verbis inq̄rant̄ vtrū in ip̄o habitu pmanere cupiāt an nō. Si vero pmanere ꝓfeſſi fuerint vlterius penitēdi locū minime amplecti poſſunt. Sin autē ad ſecularē habitū redeūdi licentia nullo mō deneget̄. q2 ſatis inutile eſt vt coacta ſuicia dn̄o p̄ſtentur. Velamen aūt virginibus imponi non licet niſi certis diebꝫ. Unde gelaſius p̄pa omnibus epis. **Nō niſi certis diebꝫ vela**

Deuotis **mē imponat̄ ꝟginibꝫ** virginibus niſi aut i epiphaniorum die aut in albis paſchalibꝫ aut in apoſtoloꝝ natalibus ſacru3 velamē minime imponatur. niſi forſitan ſic̄ ꝺ baptiſmo dictū eſt graui languoꝛe correptis. ne aūt ſine hoc munere de ſeculo exeant implorantibus nō negetur. Uiduas autē velare pontificum nullus attemptet.

Tempus q̄3 cōſecrationis eaꝝ ſimiliter obſuetur. Unde greg. in regiſtro. **Ann. lx. etatis ſue annū**

Iuuēculas **ꝟgies nō ꝯſecrēt** fieri abbatiſſas vehemētiſſime ꝓhibem9. Nullaz itaq3 fraternitas tua niſi ſexagenariā ꝟginē cui9 vita atq3 mores h̄ exegerint velare pmittat. Item ex ꝯcilio carthaginenſi. iij. De eodem.

Sanctimoniales ante annum quadrageſimū nō velentur. Itē ex ꝯcilio affricano. iiij. **Ante. xxv. annos virgines non conſecrentur.**

Placuit vt ante. xxv. ānos etatis nec diacones oꝛdinētur

xxvij. q. i. c. ij. ſed in ꝯtractu humano nō licet etiā in ꝯtinenti reſilire. vt. C. de tranſac. ꝙuis. ergo nec hic. ad h̄ dicunt quidā ꝙ ſi ante. xiiij. annos fecerit ꝓfeſſionē ſtatim cū p vnū diem fuerit poſt ānos. xiiij. in monaſterio eſt ei factū p̄iudiciū. ſecus ſi nō fecit p id qd̄ eſt ex̄. ꝺ regula. ad nr̄am. melius credo eſſe dicendum ꝙ ſi ante annos pubertatis habuit diſcretionē tantā aut p ſe vel p alios ſciuiſſ3 ꝙ ſtatim eſſ3 obligatus vt tūc ſtatim poſt annos. xiiij. ſit obligatus ſi non ꝯtradicat. ſed ſi nec p ſe nec p aliquos poterit ſcire aliq̄d ꝺ obligatione iſta tunc in. xv. anno ſit inquirendū ab ip̄o an velit ſtare an nō. ab alijs eni nō eſt h̄ inq̄rēdū niſi ab illis qui p ſe non p̄nt h̄ ſcire nec ab alijs h̄ didicerūt. Itē nunquid p̄t aliq̄s petere in integrum reſtitutōne3 ꝙ in. xv. āno intrauit religioē3. ar. ꝙ ſic ex̄ de regu. ad noſtram. ſ͛o. non. q2 non ē deceptus q̄ xp̄o ſe ꝯiūxit. p̄terea q2 i talibꝫ ceſ/ ſet maioꝛ ſimilit̄ i mr̄imōio. vt ex̄ ꝺ reſti. ſpo. ex pte.

f Velamē. hic agitur quo tēpe virgines ſunt velāde vel ꝯſecrāde Eſt aūt quadruplex velū ſcilicet velum ꝓfeſſionis ꝯſecrationis oꝛdinationis p̄latōis. velum ꝓfeſſiōis imponitur tam ꝟgini ꝙ vidue dū tn̄ ſit. xij. annoꝝ. vt. ꝫ. q. ij. puella. velū ꝯſecrationis ē ꝙ tm̄ virginibꝫ imponitur in. xxv. anno. vt ꝫ. e. placuit. et. lxxvij di. placuit. velu3 oꝛdinatōis quod imponebatur diaconiſſis olim in. xl. anno. vt ꝫ. e. ſanctimoniales. velū p̄latōnis eſt qd̄ in. lx. anno datur abbatiſſe. vt ꝫ. e. iuuēculas. ꝫ p hāc diſtinctōnē multa ſedātur cōtraria.

Deuotis. i epiphanioꝝ. bone ſtū ē ꝙ in talibꝫ ſolēnitatibꝫ tātū imponat̄. p̄t tn̄ q° libet die dominico imponi. ex̄ de tēpoꝛ. oꝛdi. c. i.

h In albis. i. in tota ſeptimana paſchali.

i Pontificum.

nec virgines ɔſecrent̄ ⁊ vt lectores populū nō ſalutēt. ¶ Itē pi9 ꝑpa.

Virgines non velentur ante xxv. annos niſi forte neceſſitate piclitantis pudicicie virginalis. et non ſunt offerende niſi in epiphania et ſabbato paſce et in apoſtolorum natalicijs niſi cauſa mortis vrgente. ¶ Quāuis aūt vidue velari ꝓhibeantur. viduitatis tn̄ ꝓfeſſio in ſcriptis ab eis ē faciēda. veſtis qꝫ ꝓfeſſioni ɔueniens eſt eis tradenda qua vbiqꝫ vtantur. ¶ Vnde in toletano ɔcilio. x.

Profeſſionē viduitatis faciāt et habitū religiōis ſuſcipiāt q̄ caſtitatē ſuare ꝓmittūt.

Vidua q̄ ſancte religionis obtinere ꝓpoſitum voluerit ſacerdoti vel miniſtro ad quē aut ipa venerit à quē ad ſe venire cōtigerit ſcriptis ꝓfeſſionem faciat. a ſe aut ſigno aut ſubſcriptōe notatam cōtinere ſe et religionis ꝓpoſitū velle et h' ꝑhenniter inuiolate ſuare. tūc accepta a ſacerdote vel miniſtro apta religionis et ꝓfeſſionis veſte. ſeu in lectulo quieſcēs ſiue in quocūqꝫ loco ɔſiſtens cōſtanter vtatur. nec diuerſi coloris aut diuerſe ptis eadem notabilis ſit veſtis. ſed religioſa et non ſuſpecta. Q. II.

De hijs vero qui preter voluntatem parentum tonſuram vel religioſam veſtem ſuſceperint ſic diffinitur in. x. ɔcilio toletano.

Tōſura vel religioſa veſtis i minori etate ſuſcepta a parentibus irrita fieri poteſt.

Si in qualibꝫ minori etate vel religionis tonſurā vel religioni debitam veſtē i vtroqꝫ ſexu filijs aut vn9 aut ambo parētes dederint forte aut nolētibꝫ aut neſcientibus ſeſe ſuſceptā nō abdicauerint. mox viſam i filijs ſed vel corā ſe vel corā epō palamqꝫ in ɔuentu eoſdē filios talia habere ꝑmiſerint ad ſecularē reuerti habitū ipis filijs qn̄qꝫ penitus non licebit. Sꝫ ɔuicti ꝙ tonſuram aut religioſam veſtē aliqn̄ habuerint mox ad religionis cultum habitūqꝫ reuocētur. ⁊ ſub ſtrenua diſtrictōne huiuſcemodi obſeruantie inſeruire cogātur. ꝑentibꝫ ſane filios ſuos religioni tradere non amplius q̄ vſqꝫ ad. xiiij. etatis annum eoꝝ licētia poterit eſſe. poſtea vero an cum voluntate parentū an ſi ſue deuotōnis ſit ſolitarium votum erit filijs licitū religionis aſſumere cultum. Quiſquis autē vel abolitione tonſure vel ſecularis veſtis aſſumptōne detectus fuerit attigiſſe tranſgreſſiōꝫ ⁊ excōmunicatōis cēſurā accipiat et religioni ſemp inhereat

¶ Item ex ɔcilio tribirienſi.

Vſqꝫ ad ānos. xij. ꝑtne volūtatis puella ſubiaceat arbitrio.

Puella ſi ante. xij. ānos etatis ſpōte ſua ſacrū velamen ſibi aſſumpſerit poſſunt ſtatim ꝑentes eius vel tutores id factū irritū facere ſi voluerint. at ſi annū et diem diſſimulando conſenſerint vlterius nec ipſi nec ipa mutare poterūt. Si vero in fortiori etate adoleſcētula vel adoleſcens deo ſuire elegerit nō eſt poteſtas ꝑentibus ꝓhibendi. ¶ Velamen aūt nulli ſanctimonialium alteri imponere licet. ¶ Vn̄ euticianus ꝑpa ait.

Nulla abbatiſſa vel q̄libet ſanctimonialis viduā vel puellā velare preſumat.

Statuimus vt ſi abbatiſſa aut q̄libet ſanctimonialis poſt hanc diffinitōnem in tātam audaciā ꝓrupit vt aut viduam aut puellā virginē velare p̄ſumat. iuditio canonico vſqꝫ ad ſatiſfactōꝫ ſubdat̄. ¶ Hac predicta auctate et paterna ꝓfeſſione iubet

ſed ipſa met ab altari recipiat. vt. xxvij. q. i. viduas que. vel recipiat a ſacerdote vt. ī. e. vidua. quidam tn̄ ex hoc capitulo dicebant ꝙ nec eps nec preſbr p̄t imponē velum vidue. nec obſtat. ex̄ ꝙ metus cauſa. platū. nā ibi non dicitur ꝙ velū impoſuit ſed ꝙ imponere ſimulauit. ſimiliter nō obſtat. ex̄ qui cle. vel vo. ɔſuluit. nam intelligunt illud de velo id ē de veſte. qd̄ ex hoc apparet qd̄ dicitur in eadem dec. ꝙ non fuerit ꝓfeſſa cum tn̄ ꝑ iſtud velum intelligatur quis ꝓfiteri cum ſit velum profeſſionis.

Iuuēcl'as ſexagēariā apl's enī dicit vidua nō eligat' minor. lx. annoꝝ. xxxi. q. i. quō. p̄t tn̄ h' itelligi ꝙ ſit ſexagenaria nō etate ſꝫ perfectōne ɔtinētie. ij. q. vij. paulus. ideo aūt erit virgo q2 aliē nō poſſit eſſe hortatrix v̄ginitatis. vt. xxvi. di. vna.

Sanctimoniales non velē tur. velo ordinationis vt ſit diaconiſſa non ad ordinem ſed ad qd̄dam miniſterium euangelium i matutinis lectionibꝫ nunciandi.

Placuit. n̄ ſalutēt ſolēnē dicē9 dn̄s vobiſcū.

Vidua vel miniſtro. ar. ꝙ votuꝫ ſolemne p̄t fieri coram priuata ꝑſona. ſꝫ ad qd facit mulier ꝓfeſſionem ſacerdoti potius enim deberet facere abbatiſſe. ſed h' ido fit q2 femis nō licet imponere velum alicui. vt. ī. e. q. ij. ſtatuimus.

b ¶ Scriptis. non ꝙ ſit neceſſaria ſcriptura. ſed vt ſcriptura ꝓpa obuiet ei qui contra venit. vt. i. q. vij. ſaluberrimum.

e ¶ Aut ſigno. cū neſciat ſcribere.

f ¶ Subſcriptione. cū ſcit ſcribere

g ¶ Veſte. ſꝫ velū accipiet ab altari. vt. xxvij. q. i. viduas que. et. c. vidue q̄. Q. i.

De hijs. h' querit' ſi pater vel tutor poſſit reuocare filiū qui igreſſus eſt religionem. dicas ergo aut pater eſt preſens aut abſens. ſi p̄ns poſtea nō p̄t contradicere. ar. liiij. di. ſi ſeruus. ſi eſt abſens vſqꝫ ad annum et diē reuocare eum poteſt vt ī. e. c. ij. ita tamen vt iſte annus includatur infra legitimā etatē. xij. vel. xiiij. annoꝝ. nec peccat pater reuocando filiū nec filius peccat obediendo magis patri q̄ deo. q2 hoc facit auctoritate canonis.

Si in qualibet. religionis tonſuram. hoc quantum ad filium.

Religioni. hoc quantum ad feminam.

l ¶ Aut vnus. cum vnum tantum habet. ſed nunquid ſi vnus parentum obtulit alter poteſt eū reuocare. ar. ꝙ ſic. quia quod omnes tangit ⁊c̄. C. de auctori. preſtan. l. vlti. et. lxvi di. c. i. dici tamen poteſt ꝙ ſi pater conſentit quod mater nō poteſt eum reuocare. niſi velit dicere ꝙ eque ſit in poteſtate matris vt patris quantum ad hunc caſū. vt. s. e. q. i. c. ij.

m ¶ Fōte. ſupple et filij ɔſenſerunt poſt adultā etatē

n ¶ Non mox. id eſt infra annum ⁊ diem. vt. ī. c. ꝓx. vel mox id eſt q̄ cito poteſt ſic expo͡nit'. ff. ad ter. tull'. l. ij. §. ɔfeſti. vel mox id eſt infra menſem. vt. i. q. i. conſtat. vel dic mox id ē q̄ cito ſit. xxxij. q. ij. mulier. C. quomō et quando iudex. ab eo. aliquando vſqꝫ ad. x. dies. ij. q. vi. quotiens. et. c. anteriorum. alias mox id eſt vſqꝫ ad duos mē ſes. ff. de re iudi. a diuo. aliqn̄ extēditur vſqꝫ ad triduum. vt. xxiij. di. c. i. circa p̄n. ⁊. lxxix. di. null9. qn̄qꝫ ponitur ꝓ quandocunqꝫ. vt. ff. ſi certū. pe. l. i. nec mireris ſi h' dictō mox qn̄qꝫ ampliatur. q2 hec dictio diu quandoqꝫ reſtringit'. vt. lxiij. di. lectis. et. lxv. di. de ꝑſona.

o ¶ Ad quartum decimum. ⁊ ſic ſoluitur patria poteſtas poſt decimumquartum annum quantum ad religionis ingreſſum.

Puella. nondum doli capax ſcdm hug.

q ¶ At ſi annū. niſi ita longe ſit mōaſteriū vt ifra h' tēpus nō poſſit inueniri. tūc mai9 ſpacium habebit. ar. xvij. q. ij. ſi qs incognitus. hu. tn̄ dicit ꝙ h' factū narret' qd̄ p̄t accidere. ⁊ ſic pater reuocat votū filie, ſic ⁊ iuramentum reuocat. xxxij. q. ij. mulier. decretalis tamen dat annum. vt extra de regula. ſi quis. ſed a quo tempore currit ann9 iſte. videtur ꝙ a tempore ſcientie. vt. ij. q. vi. § biduum. vel a tempore ammonitōnis. vt extra de conceſ. preben. et eccle. non vacan. quoniam. vel nunquid erit continuū ita ꝙ cedat ignoranti. ff. de hijs qui no. in fa. genero. credo ꝙ incipiat a tpe ſcientie. ar. xvij. q. ij. ſi quis incognitus.

r ¶ Nec ipſa. vſqꝫ quo peruenerunt ad legitimam etatem. vt ex̄ de ſpon. impu. de illis.

s ¶ Si vero in fortiori. i. poſt annos pubertatis.

t ¶ Hac predicta auctoritate. s. e. in qualibet.

aſtringi quilibet in puerilibꝫ annis et ꝑter volūtatē eoꝝ ꝓpoſito ſuſce= pto ꝓhibetur teneri· niſi tonſurā vel religioſam veſtē parentes mox viſaꝫ abdicauerint· puuli vero dum offe runtur nō niſi ſub multoꝝ teſtimo= nio ſuſcipiendi ſunt· ⁋ Vnde in ·vij ſinodo legitur· Infantes a parenti= bus oblati ſub plurimoꝝ teſtimo= nio ſuſcipiantur·

Oportet infantes cū volūtate et ꝯſen= ſu parentū imo ab ipſis parētibꝫ ob= latos ſub teſtimonio plurimorum ſuſcipi· vt omnis occaſio maledicti gr̄a excludat̃ hominū peſſimorum·

Q III

Quod autem qui inuitus propoſitum re ligionis ſuſceperit non ſit cogendus ad inuiti propoſiti obſer uationem teſtatur leo papa dicēs· Non poteſt deſeri ꝓpoſitū mona chi ſponte ſuſceptum·

Propoſitū monachi ꝓprio arbi trio et volūtate ſuſceptū deſeri non pt̄ ſine pc̄c̄o· qd̄ enim qs vouet deo debet et reddere· Vnde qui relicta ſingularitatis ꝓfeſſione ad militiaꝫ vel ad nuptias deuolutus ē publice penitentie ſatiſfactione purgandus eſt· qꝛ ſi innocens eſt militia et hone ſtū pt̄ eſſe ꝯiugium electione tamē melioꝝ deſeruiſſe tranſgreſſio eſt·

⁋ Item ex concilio toletano ·vij· Qui religioſum habitū ſpōte ſuſce ptum deſeruerit ad ipſuꝫ redire co gatur·

Procliuis aūt curſus eſt ad voluptatē et imitatrix natura vicioꝝ· Quamobrem quiſ quis viroꝝ vel mulierum habitū ſe mel induerit ſpontanee religioſuꝫ· aut ſi vir dedit9 eccl̄ie vel femia fue rit delegata puellaꝝ mōaſterio in vtroqꝫ ſexu preuaricator inuit9 re uerti cogatur· vt vir detondeatur et puella ad mōſteriū regrediatur Si aūt quolibet patrocinio deſer= tores ꝑmanere voluerint ſacerdota li ſententia a xp̄ianoꝝ cetu habean tur extorres· vt nec locus eis vllus ſit cōmunionis· Vidue qꝫ ſicut iam dudum vniuerſalis ſtatuit ſinodus ꝓfeſſionū vel habit9 ſui deſertrices ſupiori ſentētia ꝯdemnētur· ⁋ Itē ex concilio calcedonēſi de eadem re·

Semel in clero taxati vel monaſte= rijs deputati ad militiā nō redeant·

Eos qui ſemel in clero taxati fuerint ſiue in monaſterijs de putati decreuimus neqꝫ ad militiaꝫ neqꝫ ad honores ſeculares venire· Eos vero qui hoc auſi fuerint face= re ⁊ non eius rei penitere maluerint vt ad hoc idem reuertantur qd̄ an= te non obtentu dei ſibi propoſuerint ꝯueit anathematizari· ⁋ Cū dicit̃ ꝓpoſitū mōchi ꝓprio arbitrio ⁊ vo= luntate ſuſceptum intelligitur· ꝙ ſi ꝓp̄a volūtate nō fuerit ſuſceptū ob ſuari nō cogitur· ⁋ Vnde nicola9 pp̄a ſcribit omnibꝫ ep̄is in regno lo doici· Monaſterialibꝫ diſci= plinis null9 vnqͣ ſubiciatur inuitus

Preſens clericus nomine lam= bertus vna cum patre ſuo no mine attho quodā videlicet comi= te nunc aūt clerico ad limia apl̄oꝝ ꝓperās adijt p̄ſentiā nr̄am· aſſerēs qualit̃ idē pater ei9 i laicali adhuc ordine ꝓprijs in predijs edificaſſet duo monaſteria· volūtatem gerens vt poſt ſuū deceſſum pn̄s filius eius lambertus in locū ſuū ei ſuccederet quē infra tenerā etatē itra octauū et decimū annū ꝯſtitutū memorat9 pater ꝓprio arbitrio abſqꝫ regula ri inſtitutōne extra illius omnem vo lūtatē cucullaꝫ induit· Igitur poſt quoddam ipſi9 tp̄is ſpaciuꝫ vt ipe dicit ſalomon ep̄us cū quibuſdam alijs abſqꝫ patris oblatōne vel ab= batis recepta benedictōne eundem lambertū mōſtico fecit induere ha bitu vt fertur inuitū· ⁊ ſub hac oc caſione paterna ſeu materna here= ditate a fratribꝫ ſuis priuatū eſſe· atqꝫ ꝯtra omnē voluntatem ſuā vt dictū ē quaſi regularē illū mōchuꝫ ꝑmanere voluit· Sup qua re dili= genti cura inueſtigātes etiā ſb̄ ad iuratōne patrē ipi9 ſi verū diceret interrogauimus· Sed idem pater attho rn̄dit ſe talē habuiſſe et ha= bere voluntatem vt et filius ſu9 ve= rus monach9 fieret ⁊ in locū ei ſuc cederet ſb̄ teſtificatōne iureiurādo firmauit· ꝙ qn̄ ei primit9 cucullaꝫ induit idem lambert9 ſemper reſti= tit et nūqͣ ſe fieri mōchum ꝯſenſit·

Oportet plurimoꝝ· hoc ideo fit quia que publice fiunt nō facile admittent ꝯtradictionem poſtea· vt ·viij· q·i· licet· Io·

b ⁋ Maledicti· id eſt maledicendi· Queſtio ·iij·

Quod autem· certum eſt ꝙ qui coactus intrat religionem non obligatur· s· e· q· i· c· ſicut· dummodo talis ſit coactio que ca= dit in conſtantem virum· vt ex̄ ꝙ me· cā· cū dilectus· nec etiaꝫ conditionalis coa ctio obligat ali= quem· vt extra ꝙ me· cā· platuꝫ· qd̄ verū eſt niſi aliqͥs ex timore intraret religionē ꝓpt̄ ma leficiū qd̄ fecit·

Propoſituꝫ· publice· vi= detur ꝙ monachi et mōache ꝓ deli ctis ſuis publicaꝫ faciāt penitētiaꝫ vt ·xxvij· q· i· vͥgi nibꝫ· ſꝫ potes itel ligere de publica q̄ ſit in clauſtro· de qua agit̃ ·xxx· di· ſi quis preſbr̄· ⁊ ·xxviij· di· p̄ſbr̄·

e ⁋ Militia· vt ·x xiij· q· i· militare·

f ⁋ Tamē meliorum· ſolus ille qͦ tráſgreditur vo= tum q̄ deſerit ma ius bonum ꝓpter minus vel par· ſic ·xvij· q· i· qui bo= na· et ex̄ de vo· et vo· redemp· ꝑ to= tum·

Procliuis· qꝛ omnis etas ab adoleſcentia ⁊c̄· ·xij· q· i· c· i·

h ⁋ Semel· ꝓpt̄ hoc verbū ſemel dicit hu· non eſſe dec̄· ex̄ de regu· ad noſtram· vbi vſqꝫ ad triduum datur licentia ex= eūdi· ſꝫ certe illud ideo fuit qꝛ adhuc erat vicin9 annis puericie· et qꝛ nō fuerat in ꝓbatōe et qꝛ illectus erat et hēs h̄ ar· ꝙ ſuf ficit aliquē ſemel ꝯſenſiſſe· vt ·viij· ·q· ij· dilectiſſimi· et ex̄ de deſpon· impu· de illis· ex̄ qui ma· accu· poſ· inſuper· ff· de aq̄· plu· ar· in diem·

Eos qui ſe= mel· in cle= ro· is qui recipit ſimplicē tonſuraꝫ eam nō deſerit cū talis dicatur cle= ricus· xxi· di· cle= ros· liiij· di· ex an= tiquis· nunqͣ qͦ clericus vxorat9 feret tonſurā· ar· ꝙ ſic ·xxxij· di· ſi quid vero· ex̄ de vi· et ho· cle· cleri cus· xij· q· i· quia·

nam etiam depoſitus eam feret· lxxxi· di· dictum· quod credo verum eſſe ſi vult vti ꝑuilegio clericali· alioqͥn ſecus eſt· ſecus tn̄ vid̄ꝛ ſi cleri cus ſumit viduam in vxorem· lxxxiiij· di· quiſquis· hodie clericus vxo= ratus non tenetur ferre tōſurā nec debet ferre· vt ex̄ de cle· ꝯiug· Io·

k ⁋ Neqꝫ ad militiam· vt ·xxiij· q· vi· quicunqꝫ·

l ⁋ Seculares· in quibꝫ exerceatur iudiciū ſanguinis· vt ·xxiij· q· vi· his a quibꝫ· vel in quibus turpia lucra exerceant̃· et ꝙ ipe in ꝓp̄a ꝑ ſona vult exercē· alias aūt licitū ē ep̄is ⁊ clericis ha bere ſeculares et p̄ncipales princi= patus· dū tamen exerceāt ꝑ alium cauſā ſanguinis· vt ·lxxxviij· di· e= piſcopus guber= natōnem· et ·v· q· ·iij· quia·

Preſens· co= mite· ar· ꝙ ſtatim deſinit qs eſſe co mes qͦ cito fuerit clericus· xxvij· q· ·ij· ſcripſit· Item habes h̄ ꝙ miles poteſt eſſe cleric9 nec obſtat· li· di· ſi quis poſt acce= ptum· qꝛ loquit̃ de illis q̄ facti fuit irregulares· liij· di· regulares·

⁋ In locū ei9· id eſt in admini= ſtratōnē vt poſt= ea fieret admini= ſtrator loci illius· nec fuit hoc pc̄m ſic ꝯcipe i animo dūmodo nō duca= tur in pactum· ex̄ vt eccle· bn̄fi· vt noſtruꝫ· i ſi· licet ſit ar· ꝯtra· i· q· i· ſi qs ep̄us· ⁊ c· qui ſtudet· et ex̄ d̄ ſy· tua· et in auten· d̄ ſan· ep̄is· ꝗ· gene= raliter· vel loqt̃ de ſucceſſiōe alte rius cuiuſcūqꝫ rei

⁋ Priuatū eſſe et loquitur h̄ ca pitulū ſm̄ quorū= dam prauam con ſuetudinē qui mo nachos nō admit= tunt ad ſucceſſio nem· qd̄ eſſe non debꝫ· vt· s· cā· xx· ·q· vi· non liceat·

p ⁋ Inf̄ octauū· id eſt in nono an no qui eſt medius inter ·x· et ·viij·

q ⁋ Patreꝫ· ar· ꝙ vnius teſtimo= nium admittitur ·lxxxvi· di· tanta· ſed forte h̄ alique preſūptōnes pre ceſſert· vel dic ꝙ ideo audit̃ vt po= ſtea poſſit melius liquere de verita te· vñ in fine dicit

q° 3ª et 4ª

Sed demum ab inſequentibꝫ monachico habitu violenter eſt indutus aſſerens q̄ nunq̄ regulam aliquam promiſit· neq̄ ego pater eius pallio altaris indutum illū obtuli · neq̄ a quoquam ſacerdote vel abbate vt mos poſcit benedictione pcepta regule vnq̄ ſe mōachū ſbiectū futurū pmiſit· Sup hijs oīibꝫ ptеſtat⁹ ē pfat⁹ cleric⁹ atto qꝛ ſi eo tpe tam dure obſuātie mōachicā intellexiſſet regulā nunq̄ eundem filium ſuū lābertū coegiſſet portare cucullam· Quapp̄ter ↄſulte pſalmographi verba recolētes quibꝫ voluntarie ſe deo ſacrificare pnunciat et voluntaria oris ſui bn̄placita fieri in cōſpectu dei obſecrat· pſentē vt dictū ē clericū noīe lābertū minime debere extimauim⁹ ſub tali violētia monachū fieri· Qđ enim quis nō eligit vel optat pfecto nō diligit · qđ aūt nō diligit facile ↄtemnit· nullum ergo bonū niſi volūtariū · Idcirco et dn̄s nō ferendam in via virgam p quā violētia vlli inferatur pcepit · Quapp̄ter conſultius agitur ſi pijs ſuaſionibꝫ ↄtemptū mūdi et amorē dei pdicādo q̄ violētiam inferendo ad celeſtē amorē illū accenderitis· vnde omniū veſtrū caritati hanc nr̄i apl̄atus mādare decreuimus epl̄am monentes atq̄ pcipientes q̄tinus ſi ita verū eſt vt iſti dicūt nullus ep̄s vel abbas ſeu mōachoꝝ reliquorum ↄuēt⁹ mōaſticis illū regulis inuitū ſubiacere ↄpellat· neq̄ vllo mō fratres eius p hāc occaſionē licētiam habeāt paterna ſeu materna illum hereditate puare· ſed vſq̄ dū dīna inſpiratōe ↄpūctus ppria volūtate regule ſe ſubdat· liceat eū a mundanis et laicalibꝫ remotū vagatōibꝫ vel negocijs inter religioſos et eccleſiaſticos viros in canonica degere vita· Non eni putamus qđ abſit religioſos canonicos a ſcōꝝ monachoꝝ cōſorcio ſeiūctos· qꝛ vnuſq̄ſq̄ ſm apl̄m ppriam mercedem accipi et ſm ſuū laborem· ¶ Si vero epiſcopi vel abbatis pmiſſionibꝫ illecti aliqui tonſurā vel religionis veſtem ſuſcepint· ipi quidē in eo qđ cepunt pmaneant· res vero eoꝝ heredibus ſuis reſtituātur· ¶ Vnde in magūcienſi ↄcilio legitur· Reſtituātur heredib⁹ res eaꝝ qui ab ep̄is vel abbatib⁹ decepti comas depoſuerunt

Conſtituit ſane ſacer iſte conuentus vt ep̄i ſiue abbates q̄ nō in fructum aīaꝝ ſed ī auariciam ⁊ turpe lucrum inhiantes quoſlibet hoīes circumueniēdo totōderunt· et res eoꝝ tali pſuaſione ſurripuerunt penitētie canonice vtpote turpis lucri ſectatores ſbiaceant· Hij vero q̄ illecti comā depoſuerūt in eo qđ ceperūt pſeuerare cogātur· res vero eoꝝ heredibꝫ reddāt· Q IIII

Quod vero ab vno monaſterio in aliud diſtrictius monachis tranſire ſit liberum ex cōcili· triburienſi habetur in quo ſic ſtaturū eſt· Nō ſunt phibēde ꝟgies ſacre q̄ cauſa religiōis aliud monaſteriū adire deſiderant·

Virgines ſacre ſi pro lucro aīe ſue pp̄ter diſtrictiorē vitā ad aliud monaſteriū pgē diſpoſuerint · ibidē q̄ ↄmanē decreuerint ſinodus ↄcedit· Si vero fuga diſcipline aliū locum queſierint redire cogantur · ¶ Qđ aūt de ꝟginibꝫ ſacris hoc capitulo ſtatuitur de monachis etiā ↄſequent intelligit ⁊ de quolibꝫ etiā clerico· ¶ Sed obicit illud baſilij· Vota monachi ſine conſenſu abbatis ſint irrita

Monachis n̄ licet votū vouere ſine ↄſenſu abbatis ſui · ſi aūt vouerit frāgēdū erit· ¶ Item illud agathenſis ↄci · Monachū null⁹ ſuſcipiat aut ordinet abſq̄ abbatis ſui pmiſſu

Monachū niſi abbatis ſui permiſſu ā volūtate ad alterū mōaſteriū ↄmigrantē nullus abbas ſuſcipere aut retinere pſumat· ſed vbicūq̄ fuerit abbati ſuo ſub auctate canonum reuocet· Itē clericis ſine ↄmendaticijs lr̄is vel epl̄is ep̄i ſui licentia nō pateat euagandi· In mōachis q̄ꝫ pn̄tis ſententie fōma ſuet· quos ſi ꝟboꝝ increpatio nō emēdauerit eos etiā ꝟberib⁹ ſtatuim⁹ coherceri· Seruādū q̄ꝫ ē de mōachis ne eis ad ſolitarias cellulas liceat a ↄgregatōne diſcedē n̄ fōte pbatis poſt emeritos labores ā ppt̄ īfirmitatis

ſita eſt vt iſti dicunt· et ſecundum hoc eſt ar· q̄ poſt apertas atteſtationes admittuntur alij teſtes ſuper eodem capitulo quando aliquid diminute probatum eſt· vt extra de conſang· et affini· ex litteris· de h̄ dixi· iiij· q· iij· § i· et eſt· ſi· ij· q· v· mennam· Item habes hic q̄ teſtimonium patris auditur pro filio ad dirimendum matrimonium ſpirituale· vt extra qui ma· accu· poſ· videtur· Item habes hic q̄ timor patris impedit matrimonium ſpirituale · licet ſecus videtur ī matrimonio carnali· vt· ff · de ritu nup· ſed patre cogente · ſed itellige de leui coactione·

¶ Quia nunq̄· ſ qualiter de hac negatiua potuit iuramentū pſtare cū negatiua etiā pbari non poſſit· vt extra de pba · quoniā contra· et extra de elec · bone me· circa finē · nam anceps eſt piurium quod fit ď alieno facto · vt · · ff · de in lit· iur · videamus· ſꝫ· ſic pbari poteſt · q̄ quandocūq̄ voluit illum fieri monachum ille noluit· et h̄ ſufficit ad probandam negatiuā· vt extra de pbac· tercio ·

¶ Nullū ergo bonum· vite eterne remuneratoris um· vt· xlv· di· q̄ ſincera ꝗ· xxiij· q· · v· ad fidē· et ſic ceſſat· xxiij· q· vi· · c· i· et· q· i· pat⁹· et· s· xlv· di· et q̄· que ſunt contra ·

¶ Religioſos· id ē regulares canonicos · et ſcđm hoc eſt conſilium· vel dic q̄ ex quo ſemel apparuit in veſte religionis debet ſemp religioſe viuere · id eſt non penitus ſeculariter ſecundum q̄ itelligit · extra de regul· ↄſulti· in ſi· dicuntur eni nō ſolū monachi vel regulares religioſi ſed etiā clerici ·i· q· i· nullus itaq̄· et etiā laici· vt· xxviij· di· ſi qua· vidua·

Conſtituit· p ſeuerare· nō ibi ſed in alio monaſterio· vt extra de ſimo· veniēs·

¶ Cogātur· ſed quare hoc ē· cū eccleſia non debeat facere fraudem in ſuis contractibꝫ · vt extra de dona · per tuas· et contractus dolo initus nullus eſt ipſo iure· vt· xv· q· vi· c· · i· et· ff· de dolo eleganter· ſed dic q̄ licet dolus h̄ dederit cauſam contractui ipſe tamen non eſt deceptus qui ſe xp̄o coniunxit· vel dic q̄ h̄ potius imputādum eſt fatuitati ſue q̄ dolo illius. vt extra q̄ me · cauſa· cum dilectus· ſimiliter contractum matrimonij non reſcindit dolus· ſi · extra de conuer· coniug̃· ex parte· ⁊ · c· veniens· in ſi· vbi propter deceptōnem non retractatur ingreſſus· et eſt mirum q̄ in ſpūalibꝫ contract⁹ dolo init⁹ tenet· ſed ↄtract⁹ metu initus non tenet cū ſm leges penitus contrariū ſit· nam ſm leges ↄtractus dolo initus null⁹ ē· metu init⁹ tenet licꝫ reſcindatur p actionē q̄ met⁹ cauſa · · ff· q̄ me· cauſa· p totū· Q· iiij·

Quod vero· h̄ queſtio determinatur · s· xix· q· · i· in ſumma·

Virgines· loquitur ď ꝟginibus talibus q̄ habent vitam canonicoꝝ · de quibus agitur· xij· q· vl· c· vl· ſed alie ꝟgines debent petita licentia recedere ad ſtrictiorē religionē et nō cauſa leuitatis· vt extra ď regula· licꝫ·

q° 4ª

Monachis · ſi aūt vouerit· vel etiā ſi fecerit votum priuſquā intraret monaſterium· ar· xxxiij· q· · v· noluit· ⁊ intelligo de voto abſtinentie p qđ alij ſcandalizentur

Monachum · mōaſteriū · quod nō eſt ſtrictius· vel ſi ē ſtrictiꝰ et forte tranſiuit cauſa leuitatis vt · xix · q· iij · ſtatuimus·

¶ Item clericis· ſecunda ps·

¶ Verberibus· moderate tamen· · xlv· di· cū beat⁹·

¶ Remittatur· ergo abbas poteſt diſpenſare in remittenda regu-la vt hic· et de ꝯ· di· v· carnem· nā et diſpenſare poteſt circa ordies· vt extra de eo qui furti· ordi· rece· cū· h· lator· et circa canonem late ſen-tentie· vt extra de ſen· ex· cum illorum· Johannes. Q· i·
In duabꝫ· de iure ꝯmuni nullus pt̄ habere plures eccīas niſi in ſex caſibus· ſcꝫ quādo eccleſie tenues ſūt· vt· x· q· iij· vnio· ⁊ ſi vna pendet ex al-tera· vt ex̄ de eta· et q̄li· eaꝫ de· et ſi habꝫ vnā ꝯmēda tam et aliā intitu latam· vt ī· e· qui plures· ex̄ d̄ elec· dudū· et ſi ep̄s diſ penſat cū aliquo· vt· lxx· di· ſcōꝝ· ⁊ vbi paucitas eſt hominū ſcꝫ extra ciuitatē· vt ī· e· c· · i· i ſi· Itē ſi eccīa adheret p̄bende· vt ex̄ de p̄ben· ex-tirpande· Johes·
Clericus· nō ꝯnumeretꝛ· id ē nō intituletꝛ· qꝛ nō debꝫ ꝯnume rari inter clericos eiuſdem eccīe niſi ſit intitularꝰ· nec habꝫ vocem ī ele ctōne cū alijs licꝫ pcipiat fructꝰ illi us eccīe· qꝛ bn̄ pt̄ ep̄s vel eccīa con cedere alicui bene ficiū alicuius ec-cleſie non tn̄ ē ibi canonicus· vt · x-vi· q· i· poſſeſſio-nes· qn̄qꝫ etiā ha bet p̄bendā et nō ē canonicꝰ· vt ex̄ de magiſtris · qꝛ nonnullis· et licet talem p̄bendam corpaliter teneat tn̄ d̄ꝫ vacare d̄ iu re· vt ex̄ de cōceſ· p̄ben· et c· nō va can· cū nr̄is· et · c· litteras ·
¶ Dn̄is· ſibi cō trarijs · alias bn̄ pt̄· vt· ff· de ope · liber · duoꝝ
¶ Neceſſitatē· quaſi diceret· q̄d faciet clericus ſi habeat paupeꝫ ec cleſiam · R̄· q̄rat victū artifitio ho neſto· vt· xci · di · clericus· ſed nonne ſi eccīa pauper ē debet vniri alij· vt· x· q· iij· vnio · ſic· ſed iſte ſciens a principio recepit paupem· vnd̄ iputet ſibi qꝛ forte poſtea eſt depaupata· ſꝫ quero quā eccīam dicas paupem · nūquid illa que valet · x· marcas auri· vt· ij · q· vi· anterioꝝ· dico illam pauperꝫ que nō poteſt

neceſſitatē aſperiō abbatis licentia regula remittatur· quod ita demuꝫ fiet vt intra eadem monaſterij ſep-ta manentes tamē ſub abbatis po-teſtate ſepatas habere cellulas p-mittantur· abbati vero ſingulas di-uerſaſqꝫ cellulas aut plura mona-ſteria habere non liceat· niſi tm̄ ꝓpt̄ incurſuꝫ hoſtilitatis intra muros re ceptacula collocare· ¶ Verum hoc intelligēdū ē de monachis ſacre et religioſe viuentibus quibꝰ vota ſpe cialis abſtinētie vel alicuius diſtri-ctionis que generalē ꝯſuetudinem ſuorum fratrum excedāt ſine abba tis ſui ꝯſenſu vouere non licꝫ · ne ſup eos fratres ſcandalizenꝛ· cauſa eni illoꝝ ſtatutū eſt h̄ qui regulareꝫ di ſciplinam ſubterfugiētes pegrina-tōnis vota ſibi aſſumūt· qd̄ nec mo-nacho nec alicui clerico licꝫ · ne hac occaſione ad ſecularem conuerſatō nem redeat ·

Incipit cauſa viceſimaprima ·

Qvidam archi-preſbiter cuiuſ-dam eccleſie p̄-poſituram alte riꝰ accepit nec prioreꝫ vult re linquere · ſecu-larium qꝫ negociorum procurator efficitur qui claris et fulgidis veſti-bus ſe exornans ab ep̄o ſuo corri-gitur· relicto ſuo officio ad ſecula-rem iudicē habꝫ ꝯfugiū· ¶ Primū queritur· an clericus in duabus ec-cleſijs poſſit conſcribi· ¶ Secūdo· ſi vnam relinquere voluerit an liceat ei ad aliā trāſire· ¶ Tercio· an p-curatōꝫ ſecularium negocioꝝ cleri-cis liceat ſuſcipe· ¶ Quarto· an cla ris ⁊ fulgidis veſtibꝫ eis ꝯnari expe diat· ¶ Quinto· an ab ep̄o cōrecti ſuum officiū relinquē · et ad ſecula-rē iudicē ꝯfugere valeāt· Q I

In duabus eccleſijs aliquē poſſe connumerari ſeptima ſinodus prohibet dicens ·

In duabus eccīis conſcribi non de bet clericus·

Clericus ab inſtanti tp̄e non ꝯnumeretur in duabꝫ eccīis· Nego ciatōnis enim ē hoc et turpis lucri ꝯmodū ē et ab eccīaſtica ꝯſuetudie penitus alienū· audiuimus enim ex ip̄a dn̄ica voce qꝫ nemo pt̄ duobus dn̄is ſuire· aut enim vnū odio ha-bebit ⁊ alterū diliget· aut vnū ſuſti nebit ⁊ alterū ꝯtemnet· vnuſquiſqꝫ enim ſm̄ apoſtolicā voceꝫ in quo vo catus eſt in hoc debet manere · et in vna locari eccleſia· Que eni p tur-pe lucrū in eccīaſticis rebus efficiun tur aliena ꝯſtitūt a deo· ad vite ve-ro huius neceſſitatē ſtudia ſūt diu̇ ſa· ex hijs ergo qui voluerit acqui-rat corpori oportuna · Ait enim apo ſtolus ad ea que michi opus erant et hijs qui mecū ſunt miniſtrauerūt manus iſte· et h̄ quidē in hac ſuan-da ſunt vrbe· ceterū ī villis q̄ foris ſunt ꝓpter inopiā hominū indulge atur· ¶ Sed due eccleſie intelligū tur eccīe duaꝝ ciuitatum in quibꝰ nullus debet ꝯſcribi· ¶ Vnde in cō-cilio calcedonenſi ſtatutum eſt·

Clericū in duaꝝ ciuitatū ec-cleſijs conſcribi non oportet · ¶ Sed cōtra nōnunqꝫ ep̄us vnius ciuitatis efficitur archiep̄s alterꝰ ciuitatis nec tamen p̄orem eccīam deſerit· ſed prior eccleſia quaſi com mendata relinquitur ſecunda quaſi titulata habetur· ¶ Vnde leo pp̄a · iiij· ſcribit·

In vna eccīa intitula tꝰ alterā ſibi ꝯmendatā pt̄ habere

Qvi plures eccīas retinet vnā quidem titulataꝫ aliam vero ſub ꝯmendatōne tenere debet · ſic et illud in agathenſi concilio intelligē dum eſt·

Duobꝰ mōſterijs vnꝰ abbas p̄eſſe nō poteſt

Vnum abbatem duobꝫ monaſterijs preſidere interdicimus· ¶ Poteſt etiā vtriqꝫ tanqꝫ titulato p̄eſſe· ſed iure ſpēali nō ꝯmuni· ¶ Vn̄ greg·

Vnus ep̄us duabus p̄ficitur eccīis·

honeſte et ſufficiēter aliquem ꝓcurare · et p̄terea non poteſt hoſpites ſupuenietes recipe· vt extra de p̄ben· de mōachis· imo depoſito tm̄ re-linquitur qꝫ ſufficiat ſibi et ſuis· vt· l· di· ſtudeat · ſꝫ cū om̄es hoſpites ī diſtincte teneamur recipe· vt· xlij· di· quieſcamus · et domus clericorū omnibꝫ debet eſſe ꝯmunis· vt· xvi· q· i· qm̄ quiquid · g̊ reqritur qꝫ ſit ditiſſima· nam diuicie bone ſunt dummodo fiat ex eis miſericordia· xxx di· iſ ſcripſimus · expedit eni ep̄is habē diuites ſub iectos· nā impiuꝫ habūdat ſi habe-at ſubditos locu-pletes· i aut· coll· · ij· vt iudi· ſine q̄ qꝫ ſuffra· ſ· i· et po tiꝰ eligēdi ſūt di-uites qꝫ paupes· ī aut· d̄ defen· ciui· · ſ· quibꝫ· econtra videtur ſufficere qꝫ tm̄ nec̄ria hēat et illa nec̄itas ar-tat ad victū et ve ſtitū tm̄· vt· xij· q · i· ep̄s· ſꝫ hoc obti nuit ſm̄ illa tp̄a· · xli· di· ep̄s vilē · hodie vero creuit decus eccīe· vt de con· di· i· vaſa · di co hec om̄ia con-ſiderāda ſm̄ quali tatē pſone et ſitū eccīe· aliq̄d enim ſufficit vni qd̄ nō ſufficit alij· vt· xli di· nō cogātur· et minus ſufficit ma nēti extra vias cō munes qꝫ in vijs · et ꝯſuetudo ꝓui cie in h̄ ſuāda ē · vt· s· di· iiij· erit· ⁊ · xxix· di· ſciendū ·
¶ In villis· pt̄ aūt aliqs extra ci uitatem hr̄e plu-res eccīas· et hoc ideo qꝛ extra ciui tatē ſūt pauci cle rici et ꝓpter pau-citatē clericorum multa pmittunꝛ· vt· l· v· di· priſcis· Iteꝫ ea rōne qꝛ q̄ ſūe extra ciuitatē nō ita cito inueni unt illos quibus ſua artificia ven-dant· nec ita con-uenienti foro hn̄t omnia ſicut illi q̄ ſunt in ciuitate
Qvi plures · ſub ꝯmēda-tōne· et illius ec-cleſie nō ē p̄latus ſed potius ꝓcura tor· vt· lxi· di· obi tum· et· c· catinen ſis· et qui ꝯmēda-uit pt̄ reuocar̄ qn̄ vult· nā ꝯmenda re nichil aliud ē qꝫ deponē· vt· ff· depo· lucius· ff· de · v̇· ſig· ꝯmēdare· hic vt de elec· ne-mo deinceps · li-bro ſexto·